

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ, puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

20. Declaratur adiutorium status innocentiae non fuisse praedeterminationem physicam: nec merita per eam Adamo & Angelis esse donata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

C A P V T X X.

Declaratur adjutorium status innocentiae non fuisse prædeterminationem physicam: nec merita per eam Adamo & Angelis esse donata.

ET quia contraria iuxta se collocata A multò luculentius mutua se luce declarant, hoc ipsum ex altero illo prædeterminationis physicæ extremitate ubi constare potest. Nam quamvis methodus postulare videretur, ut ista quæstio superius, quando conditiones adjutorij divini tractabamus, expediretur: in hunc tamen locum differe malū, ut rebus sese paulatim aperientibus, ex principijs ante jactis quæstio quodammodo se ipsa solvet, qua queri posset, utrum ergo adjutorium Dei Adamo datum, fuerit prædeterminatione quedam physica, quam multi recentiores ad omnes omnino actus bonos necessariam statuunt. Nam si principia Augustini jam superius tacta consulamus, ex omnibus manifestissimè conficitur, gratiam illam actualis adjutorij nullo modo in prædeterminatione illa physica sitam fuisse: sed potius hujusmodi prædeterminationem principia ejus B universa subvertere.

Nam primò, prædeterminatione illa prorsus destruit totam illam differentiam gratia Adami, & Christi seu adjutorij sine quo non, & adjutorij quo sit opus: quam tamen Augustinus firmissime, ut suprà vidimus, stabilivit & velut immobilem basim totius doctrinæ suæ posuit. Patet hoc ex eo, quod prædeterminatione illius natura si, ut hoc ipso quo ponitur, ponatur actio, illa non posita nunquam fiat. Illa enim ei ipsissima descriptio adjutorij quo; nullo autem modo adjutorij sine quo non, quod Adamo datum fuit.

Secundò, quia prædeterminatione physica facit, ut liberum arbitrium non solum velle & operari possit, sed etiam ut semper actu velit, & operetur, prius auctores ejus ex professio docent. Tale autem adjutorium stanti homini aut Angelo datum non fuit; sed lapsis posteris reservatum: *Primo homini, inquit Augustinus, datum est adjutorium perseverantie, non quo fieret ut perseveraret; sed sine quo per liberum arbitrium perseverare non posset.* Et inferius: *Habens virtutem liberis arbitrii, quamvis non de futuro adjutorio Dei, sine quo non posset perseverare, si vellet: non tamen tali quo in illo Deus operaretur, ut vellet.* Quam doctrinam creberrimè in illo libro repetit, & nos soprà satis superque inculcavimus.

Tertiò, quia prædeterminatione physica talis natura est, ut non relinquatur in libertate voluntatis eam amplecti vel non amplecti, sed semper invictè facit, ut eam voluntas amplectendo consentiat. Tale autem non fuit adjutorium Adæ aut Angelorum, utpote quod

in libero eorum arbitrio relatum fuit: *Ne ipsum ergo Deus esse voluit sine sua gratia, quam reliquit in eius libero arbitrio.*

Quartò, quia prædeterminatione physica nunquam deleritur à voluntate, sed ipsa portus facit, ne à voluntate deseratur. Adjutorium autem Adami nullo modo istius conditionis fuit: *Quod adjutorium, si homo ille per liberum non defuerit arbitrium, semper efficiet bonum: sed defuerit, & deserit eum.* Et exactius declarans naturam ejus: *Tale quippe erat adjutorium, quod deserret, si velleret, & in quo permaneret, si velleret: non quo fieret, ut velleret.* Et paulo inferius non minus luculente: *Sic adiutoriatur, ut sine hoc adjutorio in bono non manaret; sed hoc adjutorium, si velleret, deiceret.*

Quintò, quia gratia prædeterminationis physica si non detur homini, non idcirco à culpa excusat: alioquin enim peccatores omnes, qui iustitiam deserunt & physica prædeterminatione ad perseverandum, & iuste vivendum carent, sine culpa caderent. Adjutorium verò Adami & Angelorum hujusmodi fuit, ut nisi eis datum fuisse, sine culpa cecidissent: *si autem adjutorium hoc vel Angelo, vel homini, cum primi facti sunt, defuerit, non utique sua culpa cecidissent.* Adjutorium quippe defuerit, sine quo manere non possent.

Sextò, quia prædeterminatione illa physica destruit prorsus magnam illam libertatem, & bene vivendi potentiam, quam Augustinus, Pontifices, & Concilia nos in Adamo amissæ testantur, ut etiam fuisse declaravimus suprà. Nam illa libertas in eo sita erat, quod homo per liberum arbitrium sicut male vivere poterat, ita etiam bene: sic videbatur, ut non esset necesse voluntatem illam bene vivendi per gratiam preparari, sicut nunc post lapsum est necessarium, quando Deus per gratiam in homine operari debet, ut velit, & faciat. Quod si etiam tunc debebat per physicam illam prædeterminationem fieri, utpote cuius iste proprius effectus est, quemadmodum auctores ejus tradunt, jam funditus illa doctrina Augustini, & Conciliorum labefactata corrueret.

Septimò, quia prædeterminatione illa physica liberum arbitrio merita, & eorum mercedem invictè donat. Hoc autem adjutorium Adami & Angelorum nullo modo faciebat; ut etiam suprà ex Augustino comprobavimus. Quæ doctrina etiam solidissime fundata, per istius physicæ prædeterminationis necessitatem in statu primæ illius integratatis evertitur. Ex quibus omnibus, alijsque argumentis, quæ adduci possent, perspicue ostenditur, nihil capitius principijs Augustini, nihil quod eius doctrinæ

doctrinæ magis ex diametro repugnet, effungi posse, quād quod Adami adjutorium in physica illa prædeterminatione situm fuerit: ut sanè non temerè dici posse videatur, quōd auctores, qui prædeterminationem illam physicam ad statum etiam integrum Adami & Angelorum extendunt toto ostio ab Augustini principijs aberraverint. Quapropter si istud innocentiaj adjutorium nullo pacto liberum arbitrium ad agendum physicè prædeterminavit, nec donavit, ut invictissimè quod bonum est vellet, & hoc deservere invictissimè nollet; sed in ipso arbitrio relictū fuit, ut in eo permaneret si vellet, &, si vellet deservere; utpote quod ita voluntatem afficiebat, ut manens liberum bene velle posset, & male: & hoc rebus ipsis declaratum fuit, dum Lib. de corr. Angeli sancti tali adjutorio adjuti, cadienibus & grat. c. 11 alijs per liberum arbitrium, & illud adjutorium re ipsa deserventibus, per idem liberum arbitrium steterunt ipsi; sicut hæc omnia perspicuis verbis Augustinus identidem profitetur: nimis profectò contentionis fuerit, adhuc nodos in ictu velle querere, & præfactè negare velle, quod aliud quippiam August. de modo concurrendi gratiæ cum integra innocentium libertate senserit, quād plerique Recentiores de concur-

A su ejus cum vulnerata natura se docere gloriantur. Ex quo & illi refelluntur, qui se primos hujusmodi concuersus inventores vel certè expostores esse putant: cùm tot seculis antè sanctus Augustinus illum agnoverit, protulerit, docuerit, & iterum iterumque inculaverit, tantaq[ue] manifestationis luce declaraverit, ut præter nonnullas Aristotelicæ Philosophiaricæ, aut ineptias è classib[us] Dialecticis in Theologiam immisssas, quibus cœlestis medicinæ sinceritas magis adulterata est, nihil omnino novi protulerint, quod non Augustinus antè viderit, & solita sua in Theologicis rebus gravitate vel breviter indicaverit, vel contemnendo praterierit. Quod ex ijs, quæ de Angelorum & hominum in statu innocentiaj prædestinatione, & electione, & de lapsorum hominum adjutorijs dicti sumus, longè pleniū innoteſceat. Nunc tempus est ut aliquid de illa ineffabili ruina, seu peccato primi hominis, & de illius in posteros traductione dicamus: quo magna illæ libera voluntatis vires perierunt, ita ut nova benignissimi Salvatoris medicinæ opus fuerit, qua liberum arbitrium sanaretur & roboretur, ut posset bonum velle, & operari.

F I N I S.

D E